

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobců: a) L. P.**, **b) nezl. R. P.,** zastoupeného zákonnou zástupkyní L. P, právně zastoupeni JUDr. Hanou Fučíkovou, advokátkou se sídlem Praha 4, nám. bratří Synků 4, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2003 č. j. 8 Az 164/2003 - 22

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobců advokátce JUDr. Haně Fučíkové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 12. 11. 2003 č. j. 8 Az 164/2003 - 22 zamítl návrh na ustanovení zástupce žalobcům (dále i „stěžovatelé“) v řízení o žalobě podané proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2003 č. j. OAM-11123/VL-11-K04-2001, kterým nebyl žalobcům udělen azyl dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění usnesení krajský soud mimo jiné uvedl, že ze spisového materiálu ve věci je patrno, že žalobci v souladu s poučením správního orgánu využili svého oprávnění domáhat se přezkoumání rozhodnutí žalovaného soudem a jimi podaná žaloba má zákonem požadované náležitosti, zejména obsahuje označení napadeného rozhodnutí, obsahuje důvody a námitky, které žalobce k podání žaloby vedly, obsahuje i výrok rozsudku. Žalobci dle městského soudu svými vlastními úkony učinili vše, co mohli podle právních předpisů učinit k ochraně svých práv, dostatečně kvalifikovaným způsobem se obrátili na soud, v řízení o žalobě není právní zastoupení žalobce povinné. Dle názoru městského soudu není dána

podmínka potřebnosti k ochraně práv žalobců, jejíž splnění zákon vyžaduje k tomu, aby mohlo být žádosti žalobců vyhověno. Nesplnění této podmínky má za následek, že městský soud se již nezabýval druhou zákonem stanovenou podmínkou – splněním podmínek pro osvobození od soudních poplatků.

Proti citovanému usnesení Městského soudu v Praze podali stěžovatelé včas kasační stížnost. Stěžovatelé mají za to, že soud v rozporu s ustanovením § 35 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s.") rozhodl, že u nich nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelé dále uvedli, že jsou nemajetní a zástupce nutně potřebují k ochraně svých práv, neboť v rámci řízení o přezkoumání rozhodnutí žalovaného se kdykoliv v jeho průběhu mohou vyskytnout právní problémy, které vzhledem k tomu, že stěžovatelé postrádají právnické vzdělání a navíc jsou cizinci, nejsou schopni řešit. Stěžovatelé navrhují, aby Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že kasační stížnosti se vyhovuje.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadené usnesení Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelé v kasační stížnosti výslovně neoznačili zákonný důvod jejího podání, avšak z obsahu kasační stížnosti lze usuzovat, že je podána z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, neboť stěžovatelé se domnívají, že městský soud v předcházejícím řízení rozhodl (zamítl jejich návrh na ustanovení zástupce) v rozporu s ustanovením § 35 odst. 7 s. ř. s.

Podle ustanovení § 35 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku řízení lze na základě jeho návrhu ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky, a to podmínka, že jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a také podmínka, že je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci si městský soud před vydáním napadeného usnesení vyžádal od žalobců doklady potvrzující jejich osobní, majetkové a výdělkové poměry, hodnocení splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků však již neprovedl, neboť dospěl k závěru, že v projednávané věci není splněna podmínka druhá, tj. potřeba ochrany práv žalobců.

Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením věci městským soudem ztotožňuje. V řízení, kde není zastoupení advokátem povinné (mezi takové patří i řízení před Městským soudem v Praze ve věci azylové), bude advokát ustanoven soudem účastníku k ochraně jeho zájmu tehdy, jde-li o věc po stránce skutkové nebo právní složitou a jestliže potřeba ochrany práv a zájmů účastníka v soudním řízení vyjde najevo, například z jeho nekvalifikovaných podání, jímž se obrací na soud apod. Vzhledem k tomu, že nejvyšší nároky po stránce odborné klade na účastníka řízení formulování samotného návrhu (žaloby), kterou je navíc nutno podat v poměrně krátkém časovém úseku, je právě obsahová a formální úroveň sepsané žaloby jedním z kritérií pro závěr soudu o potřebě ochrany zájmu účastníka. Nutno však konstatovat, že dalším takovým kritériem je především konkrétní procesní situace účastníka řízení. V projednávané věci lze souhlasit s názorem městského soudu, že stěžovateli podaná žaloba proti rozhodnutí žalovaného veškeré náležitosti podle § 71 odst.1 s. ř. s.

obsahovala, neboť kromě náležitostí obecných, tj. především označení účastníků řízení - stěžovatelů, obsahovala též označení napadeného rozhodnutí, označení výroku rozhodnutí, které je žalobou napadáno, včetně žalobních bodů, z nichž je patrno, z jakých důvodů jsou považovány napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, a rovněž perfektní návrh výroku rozsudku. Za takové situace neměl městský soud důvod k pochybnostem o způsobilosti stěžovatelů hájit před soudem své zájmy. Nejvyšší správní soud tak souhlasí s městským soudem, že stěžovatelé využili kvalifikovaným způsobem svých práv k ochraně svých zájmů, prokázali dobrou orientaci v právním řádu a jejich procesní situace není taková, aby soud shledal důvody pro to, aby jim ustanovil zástupce, když v tomto řízení není právní zastoupení povinné.

K námitce stěžovatelů, že v rámci řízení o přezkoumání rozhodnutí žalovaného se kdykoliv mohou vyskytnout právní problémy, které oni nebudou schopni sami řešit, Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelům nebrání nic v tom, aby v případě, že v dalším průběhu řízení u Městského soudu v Praze potřeba zastoupení advokátem vyvstane, podali nový návrh na ustanovení zástupce s uvedením důvodů, které je k takovému návrhu vedou.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal důvod podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Jelikož stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Městský soud v Praze stěžovatelům ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za jeden úkon právní služby v částce 1000 Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění) a v náhradě hotových výdajů v částce 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 1075 Kč. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně JUDr. Hany Fučíkové do 1 měsíce od právní moci rozsudku

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu